

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลจากการสอนวิชาศีลธรรม ด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์และการสอนด้วยวิธีธรรมคาถาที่มีต่อพัฒนาการทางสัมฤทธิ์ผลในการเรียนและทัศนคติค่านิยมสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สมมติฐานของการวิจัย

เมื่อสอนวิชาสังคมศึกษาด้วยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์แล้วนักเรียนจะมีพัฒนาการทางค่านิยมสัมฤทธิ์ผลในการเรียนสูงขึ้นและมีทัศนคติค่านิยมสัมพันธ์เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีธรรมคาถา

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2519 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม จำนวน 2 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยใช้อายุ เพศ และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของปีการศึกษา 2518 เป็นเกณฑ์ในการจับกลุ่มเหมือนกันเป็นคู่ (Match by pair) รวมทั้งหมค 30 คู่ ชาย 16 คู่ หญิง 14 คู่

วิธีดำเนินงาน

ผู้วิจัยได้ทำการสอนในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยสอนสัปดาห์ละสามครั้ง ครั้งละ 1 - 2 ชั่วโมง รวมเป็นเวลาประมาณ 15 ชั่วโมง ติดต่อกันเป็นเวลา 5 สัปดาห์

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายและวิธีการของทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ และวิธีการสอนธรรมชาติแล้ว ได้สรุปความหมายและการสอนทั้งสองวิธี และได้ศึกษาหลักสูตร โครงการสอน บทความ ตลอดจนรวบรวมหนังสือแบบเรียนที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างหน่วยการสอนวิชาสังคมธรรม และทดลองใช้ 1 หน่วย ก่อนที่จะลงมือสร้างหน่วยการสอนที่จะนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนและแบบวัดทัศนคติซึ่งใช้ทำการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างประชากรรวมทั้งหมด 3 ครั้ง การทดสอบทั้งหมด คือ การสอบก่อน การสอบหลังครั้งแรก และการสอบหลังครั้งที่สอง เว้นระยะจากการสอบหลังครั้งแรกเป็นเวลา 1 เดือน

แบบสอบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น 50 ข้อ และได้ปรับปรุงแก้ไขโดยใช้เทคนิค 50 % ในการแบ่งกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ และใช้สูตรของ จอนสัน (Johnson) ในการวิเคราะห์รายข้อไคร่ระดับความยาก อยู่ระหว่าง ~~26-70 %~~ และค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง ~~37-87~~ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์นำไปใช้ได้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบสัมฤทธิ์ผลที่มีคุณภาพทั้งหมด 50 ข้อ และนำแบบสอบนี้มาหาความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรคูเคอร์ ริชาร์ดสัน 21 (Kuder Richardson 21) ได้ $.96$

ผู้วิจัยได้เลือกแบบวัดทัศนคติค่านิยมสัมพันธ์ของ ฉันทนา ภาคบงกช ซึ่งสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2517 และนำมาวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความเที่ยง (Reliability) ชนิดความคงที่ภายในของฮอยท์ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ได้ค่าเป็น $.77$ ผู้วิจัยได้คำนวณอำนาจจำแนกโดยเฉลี่ยของแบบวัดทัศนคติโดยการทดสอบค่า t ปรากฏว่าแบบวัดทัศนคตินี้สามารถจำแนกบุคคลที่ระดับความมีนัยสำคัญ $.05$

สรุปผลการวิจัย

1. การเรียนวิชาศีลธรรมทั้งด้วยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์และวิธีธรรมคา ทำให้สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2. คะแนนสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในการสอบหลังสอนครั้งแรกไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3. หลังจากการเรียนจบไปแล้ว 1 เดือน นักเรียนที่เรียนทั้ง 2 วิธี มีคะแนนสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนลดลงอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4. คะแนนสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองในการสอบหลังสอน 1 เดือน ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

5. คะแนนทัศนคติค่านิยมสัมพันธ์ของนักเรียนที่เรียนวิชาศีลธรรม ด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นักเรียนที่เรียนวิชาศีลธรรมด้วยวิธีธรรมคา คะแนนทัศนคติไม่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

6. คะแนนสอบหลัง ครั้งแรกทางทัศนคติค่านิยมสัมพันธ์ของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ .05

7. หลังจากการเรียนผ่านไป 1 เดือน นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์และวิธีธรรมคา ไม่มีคะแนนทัศนคติค่านิยมสัมพันธ์แตกต่างจากการสอบหลังสอนครั้งแรกอย่างมีนัยสำคัญ .05

8. คะแนนทัศนคติค่านิยมสัมพันธ์ของนักเรียนทั้งสองกลุ่มในการสอบหลังครั้งที่สองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และมีซิมิลเลขคณิตของคะแนนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม

สมมุติฐานของการวิจัยตั้งไว้ว่าเมื่อสอนสิ่งคมศึกษาด้วยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์แล้วนักเรียนจะมีพัฒนาการทางด้านสัมฤทธิ์ผลด้านการเรียนสูงขึ้นกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบธรรมคา แต่ปรากฏว่าผลจากการวิจัยนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ไม่ได้มี

สัมฤทธิ์ผลทางการ เรียนสูงขึ้นกว่านักเรียนที่ เรียนด้วยวิธีการสอนแบบธรรมดา

สมมติฐานของการวิจัยตั้งไว้ว่าเมื่อสอนวิชาศีลธรรมด้วยวิธีการบูรณาการกลุ่มสัมพันธ์ นักเรียนจะมีทัศนคติค่านิยมสัมพันธ์ เปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นกว่านักเรียนที่ เรียนด้วยวิธีการสอนแบบธรรมดา ผลการวิจัยปรากฏว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการทั้ง 2 แบบ มีสัมฤทธิ์ผลทางการ เรียนสูงขึ้น แต่พัฒนาการด้านสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนหลังสอนทันที และหลังสอน 1 เดือน ด้วยวิธีการบูรณาการกลุ่มสัมพันธ์และวิธีการธรรมดาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่า การสอนด้วยวิธีการบูรณาการกลุ่มสัมพันธ์ก็ไม่ได้ผลทางด้านสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนมากไปกว่าวิธีการสอนแบบธรรมดา การที่ผลปรากฏเป็นเช่นนี้ ผู้วิจัยคิดว่าอาจจะเนื่องมาจากเวลาที่ใช้ในการวิจัยสั้นไป พัฒนาการและเปลี่ยนแปลงจึงเห็นได้ไม่ชัดเจน อีกประการหนึ่งอาจเป็นไปได้ ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การสอนด้วยวิธีการธรรมดาในโรงเรียนนี้มีส่วนและบางครั้งคล้ายกับวิธีการสอนด้วยวิธีการบูรณาการกลุ่มสัมพันธ์ สิ่งนี้อาจมีอิทธิพลทำให้ผลจากการสอนทั้ง 2 แบบในโรงเรียนนี้ไม่แตกต่างกันอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตามจากการสังเกตและการสนทนากับนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ผู้วิจัยพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น นักเรียนสนใจจะทำความดี ไม่กล้าทำชั่ว ส่วนเด็กที่อยู่ในกลุ่มควบคุมจะสนใจเฉพาะคะแนนอย่างเดียว พฤติกรรมมิได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม แต่สิ่งนี้เป็นเพียงข้อสังเกตเท่านั้น การวิจัยนี้ยังขาดเครื่องมือที่จะชี้วัดหรือหาผลของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เห็นชัดเจน

ทางด้านทัศนคติค่านิยมสัมพันธ์ ผู้วิจัยพบว่านักเรียนที่ เรียนด้วยวิธีการบูรณาการกลุ่มสัมพันธ์มีทัศนคติเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นกว่านักเรียนที่ เรียนด้วยวิธีการสอนแบบธรรมดาและยังยังสามารถที่จะคงทัศนคติที่ดีนั้นไว้หลังจากจบการเรียนไปแล้ว 1 เดือน ในขณะที่นักเรียนที่ เรียนด้วยวิธีการสอนแบบธรรมดาไม่มีทัศนคติเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นหรือเลวลง นอกจากนี้ทัศนคติที่ได้จากการเขียนบรรยายของนักเรียน ปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการกลุ่มสัมพันธ์มีความเห็นว่าการเรียนสนุกสนานตื่นเต้น ฝึกการคิดอย่างมีเหตุผล เขาใจตนเองและผู้อื่นได้ดียิ่งขึ้น ฝึกความร่วมมือในการทำงาน เพื่อจะช่วยให้งานสำเร็จไปอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ข้อเสนอแนะของนักเรียน

ในการเรียนแบบนี้คือให้นักเรียนทุกคนมีโอกาสได้ทำงานอย่างทั่วถึง งานที่ให้ออกมาเหมาะกับนักเรียนในกลุ่ม ไม่ควรจะมีมากหรือน้อยเกินไป นักเรียนจะได้แสดงความสามารถของตนเองและอยากใช้เวลาในการเรียนและการทำกิจกรรมมากกว่านี้ เพราะตนเองอยากจะลองหลายบทบาท เช่น การเป็นผู้นำ หรือผู้ช่วยเหลือ ในด้านการประยุกต์ใช้ในชั้นเรียน สังเกตได้ว่า เด็กมีคุณธรรมเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่ดี ไม่กล้าทำชั่ว พยายามที่จะประพฤติตนเป็นคนดี

ผลจากการวิจัยนี้ยืนยันให้เห็นว่าวิธีการสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ เป็นวิธีการที่ช่วยเสริมสร้างทัศนคติด้านมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี ในขณะที่ทัศนคติเป็นเรื่องที่สำคัญมาก ซึ่งครูควรจะได้เน้นในการสอนวิชาต่าง ๆ ให้มากขึ้น ผู้วิจัยจึงเห็นสมควรที่จะส่งเสริมการสอนด้วยวิธีนี้ให้แพร่หลายขึ้น

ขอเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

① ก่อนที่จะได้มีการสอนด้วยวิธีการกลุ่มสัมพันธ์ ครูควรจะได้รู้จักเด็กมาเป็นระยะเวลาหนึ่ง เพื่อสร้างความคุ้นเคย และมนุษยสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับนักเรียน ซึ่งจะทำให้นักเรียนกล้าที่จะแสดงออกได้อย่างเสรี โดยไม่ต้องกลัวครูจนเกินไป

② นักเรียนควรจะได้เคยเรียนด้วยวิธีทำงานเป็นกลุ่มมาบ้างตามสมควร

③ นักเรียนควรมีประสบการณ์และความรู้รอบตัวบ้าง เพื่อจะสามารถนำเหตุการณ์ต่าง ๆ มาเล่าให้เพื่อน ๆ ฟังได้

④ กิจกรรมที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อฝึกทัศนคติด้านมนุษยสัมพันธ์ควรมีความหมายและผลต่อการฝึกทำให้เด็กเกิดอารมณ์ร่วมในสิ่งที่ผู้ฝึกต้องการ

⑤ ครูควรเน้นในแง่ของกฎ กติกา ระเบียบวินัย เพื่อเป็นการฝึกให้เด็กมีระเบียบวินัยในตนเอง

ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการวิจัย

1. ผู้วิจัยใครขอเสนอแนะว่าในการเรียนการสอนด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์นั้น ควรจะได้มีโอกาสสอนอย่างน้อยสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง และควรจะสอนต่อเนื่องกันไม่ควรต่ำกว่า 15 ชั่วโมง การสอนน้อยเกินไปทำให้ไม่สามารถมองเห็นการเปลี่ยนแปลงได้ชัดเจน และอาจจะไม่สามารถมองเห็นปัญหาในหลาย ๆ ด้าน
2. ครูที่สอนควรฝึกการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า มีความสามารถกระตุ้นให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงความรู้สึกให้มากที่สุด ครูที่พูดมากเกินไปสอนวิธีนี้ไม่ไฉฉา
3. ควรมีการวิจัยในด้านการสอนวิธีการกลุ่มสัมพันธ์กับวิชาอื่นหลาย ๆ วิชา
4. ในการวัดผลวิชาศิลปะกรรมนอกจากจะวัดทัศนคติความนิยมสัมพันธ์แล้วน่าจะวัดพฤติกรรมอื่นนอกเหนือสัมฤทธิ์ผลด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย